

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 77 0 Rs 077680 21 Rev
Banjaluka: 27.1.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjana Popadić, predsjednik vijeća, Senad Tica i Davorka Delić, član vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.S. iz P., koga zastupa punomoćnik B.M., advokat iz P., protiv tužene Republika Srpska - Ministarstvo, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Prijedoru broj 77 0 Rs 077680 19 Rsž od 10.12.2020. godine, na sjednici održanoj 27.1.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj 77 0 Rs 077680 16 Rs od 19.4.2019. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da se ponište rješenja tužene o prestanku radnog odnosa tužitelja, broj ... od 29.1.2016. godine i broj ... od 25.4.2016. godine, naloži tuženoj da ga vrati na rad i poslove koje je obavljao prije prestanka radnog odnosa ili na poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i sposobnostima, te da mu isplati naknadu na ime izgubljenih plata za period od 10.5.2016. godine do 18.3.2019. godine, u mjesečnim iznosima od po 1.200,00 KM.

Obavezan je tužitelj da tuženoj na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 770,00 KM.

Presudom Okružnog suda u Prijedoru broj 77 0 Rs 077680 19 Rsž od 10.12.2020. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 375,00 KM.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Prije svega treba reći da je revizija tužioca, u smislu odredbe člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu ZPP), dozvoljena bez obzira što u tužbi nije naznačena vrijednost predmeta spora u odnosu na nenovčani dio zahtjeva, jer pobijani novčani dio imajući u vidu traženu mjesečnu naknadu u iznosu od po 1.200,00 KM za period od 10.5.2016. godine do 18.3.2019. godine, prelazi iznos od 30.000,00 KM (1.200,00 KM x 35 mjeseci = 42.000,00 KM), ali nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužioca da se ponište rješenja tužene na osnovu kojih mu je prestao radni odnos zbog navršenih 40 godina penzijskog staža, zahtjev za vraćanje na rad uz nametanje obaveze tuženoj da mu isplati naknadu plata za određeni vremenski period (od 10.5.2016. godine do 18.3.2019. godine).

Raspravljajući o tužbenom zahtjevu prvostepeni sud je utvrdio:

da je Fond – Filijala P. na zahtjev tužioca izdala 3.3.2016. godine uvjerenje broj ..., iz čije sadržine slijedi da tužilac na dan 26.2.2016. godine ima ukupno 47 godina 4 mjeseca i 3 dana penzijskog staža, koji obuhvata 38 godina 11 mjeseci i 29 dana staža osiguranja i 8 godina 4 mjeseca i 4 dana posebnog staža;

da je tužiocu rješenjem tužene broj ... od 29.1.2016. godine prestao radni odnos u Ministarstvu RS, P.s. za BS u P. gdje je radio na poslovima pomoćnika komandira; da je Ministar rješenje donio pozivom na odredbe člana 113. stav 1. tačka g) Zakona o policijskim službenicima i član 42. stav 3. Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju, utvrđujući da je tužilac na dan 29.1.2016. godine navršio 40 godina penzijskog staža; da je P.odbor Ministarstva RS odlučujući o žalbi tužioca rješenjem broj ... od 25.4.2016. godine, odbio žalbu i potvrdio prvostepeno rješenje; da je rješenje o prestanku radnog odnosa tužioca postalo konačno i izvršno sa 10.5.2016. godine;

da je rješenjem Fonda RS - Filijala P. broj ... od 31.5.2016. godine, donesenog po zahtjevu tužioca od 27.5.2016. godine, tužiocu priznato pravo na starosnu penziju počev sa isplatom od 11.5.2016. godine; da je rješenjem utvrđeno da tužilac na dan donošenja rješenja ima navršenih 55 godina 9 mjeseci i 21 dan života, te 47 godina 7 mjeseci i 12 dana penzijskog staža (od čega u Republici Srpskoj ukupno 34 godine 9 mjeseci i 25 dana, koji obuhvata staž osiguranja od 19 godina 10 mjeseci i 10 dana, staž osiguranja sa uvećanim trajanjem od 6 godina 7 mjeseci i 11 dana i poseban staž u dvostrukom trajanju od 8 godina 4 mjeseca i 4 dana, a u Republici Hrvatskoj 12 godina 9 mjeseci i 17 dana, koji obuhvata staž osiguranja od 10 godina 6 mjeseci i 3 dana i staž osiguranja sa uvećanim trajanjem od 2 godine 3 mjeseca i 14 dana;

da je tužiocu u radnu knjižicu broj ... izdatu 25.8.1978. godine, na osnovu rješenja Fonda - Filijala P. od 5.10.2000. godine, upisan poseban staž u dvostrukom trajanju od 8 godina 4 mjeseca i 4 dana, vezano za učešće u ratu u periodu od 29.4.1992. godine do 30.6.1996. godine; da je tužilac izjavom koju je sačinio 18.1.2010. godine kao odgovor na upit Uprave Ministarstva RS broj ... od 21.12.2009. godine, izjavio da ne prihvata poseban staž u dvostrukom trajanju (ratni staž) i da ne želi da mu se navedeni staž računa u ukupni radni staž.

Temeljeći svoj zaključak na utvrđenju da je tužilac na dan prestanka radnog odnosa imao 40 godina penzijskog staža, prvostepeni sud nalazi da su bili ispunjeni uslovi propisani odredbama člana 113. stav 1. tačka g) Zakona o policijskim službenicima („Službeni glasnik RS“, broj 20/14-u daljem tekstu: ZPS) u vezi sa odredbama člana 22., 41., 42. i 43. Zakona o

penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“, broj 134/11, 82/13, 103/15 i 111/21 – u daljem tekstu: ZPIO) da tužiocu prestane radni odnos kod tužene, iz kog razloga je odbio tužbeni zahtjev.

Po utvrđenju prvostepenog suda tužilac je na dan 29.1.2016. godine imao 42 godine 10 mjeseci i 19 dana penzijskog staža, od čega efektivnog staža 34 godine 1 mjesec i 00 dana, a uvećanog (beneficiranog) staža 8 godina 9 mjeseci i 19 dana, ne uračunavajući staž u dvostrukom trajanju od 8 godina 4 mjeseca i 4 dana „jer ga se odrekao“.

Drugostepeni sud, odlučujući o žalbi tužioca, za razliku od prvostepenog suda nalazi da se tužilac, u smislu odredbe člana 39. ZPIO, nije mogao odreći staža u dvostrukom trajanju jer mu je upisan u radnu knjižicu i priznat rješenjem Fonda– Filijala P. Iz tog razloga utvrđuje da je na 29.1.2016. godine penzijski staž tužioca iznosio 47 godina 2 mjeseca i 23 dana, od čega efektivni staž osiguranja 34 godine 1 mjesec i 00 dana, beneficirani staž 8 godina 9 mjeseci i 19 dana i staž u dvostrukom trajanju (tzv. ratni staž) 4 godine 4 mjeseca i 4 dana.

Drugostepena odluka je pravilna i zakonita i revizioni navodi je ne dovode u opravdanu sumnju.

Tužilac je Okružnom sudu u Banjaluci podnio 31.5.2016. godine tužbu kojom je pokrenuo upravni spor protiv rješenja tužene, koji sud se rješenjem broj 11 0 U 018850 16 U od 7.6.2016. godine oglasio stvarno nenadležnim i predmet ustupio prvostepenom sudu na dalje postupanje.

Tužba tužioca je blagovremena jer je podnesena u roku propisanom odredbom člana 201. stav 4. Zakona o radu („Službeni glasnik RS“, broj 1/16 i 66/18), a na što sud pazi po službenoj dužnosti jer se radi o prekluzivnom roku.

U vrijeme donošenja osporenih rješenja na snazi je bio ZPS koji je bio u primjeni do 21.7.2016. godine kada je na snagu stupio Zakon o policiji i unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik RS“, broj 57/16, 110/16, 58/19 i 82/19), koji je ZPS stavio van snage.

Odredbom člana 113. ZPS propisani su slučajevi prestanka radnog odnosa policijskom službeniku. Tim zakonom ni u jednoj odredbi nije propisano da policijskom službeniku prestaje radni odnos kada navršši određene godine života i određeni penzijski staž ili staž osiguranja, kao što to propisuje odredba člana 175. tačka 2. Zakona o radu (kada radnik navršši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja).

Pojam staža osiguranja predstavlja vremenski period koji ne mora biti neprekidan, a za koji su plaćeni doprinosi iz PIO. U staž osiguranja se ubraja i radni staž sa uvećanim trajanjem koji se naziva beneficiranim, kod kog se zbog posebnih uslova pod kojima radnik radi radniku umjesto 12 mjeseci priznaje 16 mjeseci staža osiguranja. Nasuprot tome, penzijski staž je širi pojam i obuhvata pomenuti staž osiguranja, ali i poseban staž koji predstavlja vrijeme koje je lice provelo van osiguranja (nisu uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje) ali koje mu se zbog posebnih okolnosti kojima je bilo izloženo i koje su predviđene zakonom priznaje u penzijski staž prilikom ostvarivanja prava iz PIO (npr. vrijeme provedeno u oružanim snagama za vrijeme rata) i koji se ne računa u staž osiguranja.

Članom 113. stav 1. tačka g) ZPS nisu propisani uslovi za ostvarenje prava na starosnu penziju, već je imperativno propisano da policijskom službeniku radni odnos prestaje kada

navrši godine života i penzijskog staža za ostvarivanje prava na starosnu penziju, prema propisima koji uređuju oblast penzijskog i invalidskog osiguranja.

Tužena je u osporenom rješenju donesenom 29.1.2016. godine, konačno i izvršno sa 10.5.2016. godine, navela da tužiocu prestaje radni odnos zbog navršenih 40 godina penzijskog staža u skladu sa odredbom člana 42. stav 3. ZPIO.

Član 42. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“, broj 134/11 i 82/13) izmjenjen je članom 4. Zakona o dopunama i izmjenama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“, broj 103/15), koje izmjene su stupile na snagu 1.1.2016. godine (član 22.), tako što je dodat stav 3. koji glasi: „Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na starosnu penziju ima policijski službenik, službenik Sudske policije Republike Srpske i pripadnik službe obezbjeđenja-policajac kaznenopopravne ustanove u Republici Srpskoj, kada navrši 40 godina penzijskog staža, bez obzira na godine života“.

S obzirom da odredba člana 113. stav 1. tačka g) ZPS nije propisivala određene godine penzijskog staža i života kao uslova za prestanak radnog odnosa već se u tom pravcu poziva na ZPIO kao „lex specialis“, imajući u vidu da je dopunjeni član 42. stav 3. ZPIO propisao određene godine penzijskog staža (40) bez obzira na godine života kao uslova da se ostvari pravo na starosnu penziju za policijske službenike, neprihvatljiva je tvrdnja revidenta da se trebala primjeniti odredba člana 43. ZPIO po kojoj bi tužilac, kako se u reviziji ukazuje, ispunjavao uslove za starosnu penziju sa navršenih 56 godina života 1 mjesec i 10 dana jer je rođen 22.7.1960. godine, pa je njemu kao osiguraniku koji ima navršen staž osiguranja sa uvećanim trajanjem, starosna granica od 65 godina života trebala biti snižena za beneficirani staž osiguranja, tj. za 8 godina 10 mjeseci i 21 dana.

Tačno je da nakon što je stupio na snagu član 42. stav 3. ZPIO nije izmjenjena odredba člana 113. stav 1. tačka g) ZPS u smislu da je brisan dio teksta koji se odnosi na godine života i da je uslov za prestanak radnog odnosa samo navršenih 40 godina penzijskog staža, ali kod toga da je, kao što je već rečeno, član 113. stav 1. tačka g) ZPS uopšten bez preciziranja godina penzijskog staža ili života, a da član 42. stav 3. ZPIO propisuje samo određene godine penzijskog staža kao uslova za starosnu penziju, jasno je da policijskom službeniku po sili zakona radni odnos prestaje sticanjem 40 godina penzijskog staža. Ova kontradiktornost između odredbi navedena dva zakona uklonjena je donošenjem Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima, koji je u odredbi člana 132. stav 1. tačka 2. propisao da policijskom službeniku prestaje radni odnos kada navrši 40 godina penzijskog staža bez obzira na godine života ili 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Iz činjenica utvrđenih tokom postupka i uvjerenja Fonda – Filijala P., koje činjenice ni revizija ne osporava, tužilac na dan 29.1.2016. godine po osnovu ukupnog efektivnog i beneficiranog staža u R.H. imao 12 godina 9 mjeseci i 17 dana, a u R.S. 25 godina 17 mjeseci i 21 dan, odnosno kada se izvrši preračunavanje i zbirno prikaže, sveukupno to iznosi 39 godina 3 mjeseca i 8 dana (računajući mjesec u trajanju od 30 dana).

Suprotno tvrdnji revidenta staž ostvaren u periodu od 29.4.1992. godine do 30.6.1996. godine ima se računati u jednostrukom trajanju (4 godine 4 mjeseca i 2 dana), kao i za svakog drugog radnika koji je u tom periodu radio i kom nije priznato pravo na poseban staž u dvostrukom trajanju (staž koji ima u vidu odredba člana 37. ZPIO).

Dakle, ukupni penzioni staž tužioca na dan 29.1.2016. godine iznosio je 43 godine 5 mjeseci i 10 dana, čime se ukazuje da je tužena pravilno primjenila odredbu člana 113. stav 1. tačka g) ZPS u vezi sa odredbom člana 42. stav 3. ZPIO donoseći rješenje o prestanku radnog odnosa za tužioca zbog navršenih 40 godina penzionog staža.

Temeljem odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić